

TANTÁRGYI TEMATIKA
BTOSVM2N05 A klasszikus magyar irodalom története I. ea.

<p>Tantárgy neve: A klasszikus magyar irodalom története</p>	<p>Tantárgy Neptun kódja(i): BTMAN312, BTMAN303, BTMAN401, BTOMA3N03, BTOMA4N02, BTOMA4N03, BTOSVM2N05, BTOSVM2N06 (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p> <p>Tantárgyfelelős intézet: ME BTK Magyar Nyelv- és Irodalomtudományi Intézet</p> <p>Tantárgyelem: K (K: kötelező, KV: kötelezően választható, SZV: szabadon választható)</p>
<p>Tárgyfelelős (név, beosztás): Gyapay László egyetemi docens</p>	
<p>Közreműködő oktató(k): Gyapay László egyetemi docens</p>	
<p>Tantárgyi egység: A klasszikus magyar irodalom története I. ea.</p>	
<p>Tantárgyi egység Neptun kódja: BTOSVM2N05 (E Neptun kód a nappali képzésre vonatkozik. A levelező képzés Neptun kódjában a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>	
<p>Javasolt félév: 1T (A szak keresztféléves meghirdetésben nem indul, így páratlan számú félév tárgyait csak ősszel, páros számúkat csak tavasszal lehet felvenni.)</p>	<p>Előfeltétel: nincs (E Neptun kód(ok) a nappali képzésre vonatkozik/vonatkoznak. A levelező képzés Neptun kódjaiban a számjegy előtti N betűt L betűre kell cserélni!)</p>
<p>Óraszám/hét: 2 (A nappali képzés heti óraszámja 14 héten át. A levelező képzések féléves óraszámja a következő: heti 1 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 5, heti 2 nappali tagozatos óra esetén a levelező tagozat féléves óraszámja 10 stb.)</p>	<p>Számonkérés módja (a/gy/k/b): BTMAN312, BTMAN401, BTOMA3N03, BTOMA4N02, BTOSVM2N05: kollokvium, BTMAN303, BTOMA4N03, BTOSVM2N06: gyakorlati jegy (A teljesítés követelményeit lásd alább a <i>Félévközi számonkérés módja és értékelése</i> pontnál.)</p>
<p>Kreditpont: BTMAN312, BTMAN401: 3, BTMAN303, BTOMA3N03, BTOMA4N02, BTOMA4N03, BTOSVM2N05, BTOSVM2N06: 2</p>	<p>Tagozat: nappali (A tantárgy és a tantárgyi egység adatai és követelményei azonosak a levelező tagozaton is, egyedül a Neptun kód különbözik.)</p>
<p>Tantárgyi egység feladata és célja (röviden összefoglalva): A tantárgyi egység célja, hogy nagy vonalakban megismertesse a hallgatókkal a hagyományos korszakhatár szerint 1772-től 1849-ig terjedő időszak markánsan változó intézményrendszerét, közönségigényét, reprezentáns szerzőit és azok jellemző szövegeit, valamint a vonatkozó szakirodalmat. Az előadás mindig részletesen foglalkozik a magyar nyelv kérdésének ügyével, és évenként más-más szerzők központba állításával ad betekintést a korszak legfontosabb eszme-, műfaj- és poétikatörténeti kérdéseibe.</p> <p>Fejlesztendő kompetenciák: <i>tudás:</i> A hallgató szerezzon megalapozott tudást a klasszikus magyar irodalom változó, nyelvi, ízlésbeli, irodalmi és társadalmi törekvéseiről, folyamatosan alakuló intézményrendszeréről és műfaji hierarchiájáról. <i>képesség:</i> A hallgató váljon képessé arra, hogy történeti kontextusban szemlélje az irodalmi jelenségeket, és a szakma kínálta megközelítési módokból önállóan válogatva saját értelmezői magatartást tudjon kialakítani. <i>attitűd:</i> A hallgató törekedjen szakterületi ismereteinek folyamatos bővítésére, saját értelmezői készségének fejlesztésére, az irodalmi jelenségek történeti meghatározottságnak és változékonyságának megértésére.</p>	

autonómia és felelősség: A hallgató tudatosan reflektáljon az általa alkalmazott szemléleti és megközelítés módok alkalmazhatóságai körére, lehetőségeire és korlátaira.

Tantárgyi egység tematikus leírása 14 heti bontásban:

1. Magyarország politikai berendezkedésének, vallási, etnikai és nyelvi viszonyainak bemutatása
2. Magyarországi irodalmak – magyar nyelvű irodalom
3. A *Debreceni Grammatika*
4. Kazinczy nyelvújítási elvei
5. Kazinczy és az idealizálás elmélete: a művészet és az etika viszonya
6. Kölcsey pályája
7. Értékvonatkoztatási pont keresése I. – Kölcsey és a filozófia
8. Értékvonatkoztatási pont keresése II. – Kölcsey és a vallás
9. Értékvonatkoztatási pont keresése III. – Kölcsey és a költészet
10. Kritikai viták és fórumaik
11. A fiatal Vörösmarty epikája
12. Vörösmarty, *Csongor és Tünde*
13. Vörösmarty költészete a 40-es években
14. Vörösmarty költészete az 50-es években

Félévközi számonkérés módja és értékelése (prezentáció, zárthelyi dolgozat, szemináriumi dolgozat beadása stb.):

A félévközi számonkérés módját és értékelését a félév kezdetekor a tantárgyi egység oktatója határozza meg.

Gyakorlati jegy/kollokvium teljesítésének módja és értékelése (félévközi teljesítmény aránya a beszámításnál, ponthatárok stb.): K SZ

A kód jelentése:

A = a tantárgy aláírással zárul, amelyben kétfokozatú az értékelés (nem megfelelt, megfelelt). A hallgató legfeljebb az óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen.

K = a tantárgy kollokviummal zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). Az előadások óraszámának legalább 60%-án kötelező a hallgató részvétele, amit jelenléti ívre vezetett aláírásával igazol. Az ennél többet mulasztó hallgató nem kaphat aláírást és nem vizsgázhat. Az előadáshoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), legfeljebb akkora számban, mint a tantárgyi egység kreditpontszáma.

Amennyiben az előadáshoz zárthelyi dolgozat(ok) társul(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a kollokviumon is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

SZ = a tantárgy gyakorlati jeggyel zárul, amelyben ötfokozatú az értékelés (1–5). A hallgató legfeljebb a szemináriumi óraszám 30%-át mulaszthatja el következmények nélkül, az ezt meghaladó mértékű hiányzás – kivéve az igazolt betegség miatti hiányzást – esetén az aláírás és a gyakorlati jegy nem szerezhető meg. Az igazolt hiányzás pótlási feltételeit az oktató ismerteti. Az aláírás feltétele, hogy az oktató által a félév során támogatott prezentációs és beadási kötelezettségeknek a hallgató maradéktalanul eleget tegyen. A szemináriumhoz évközi zárthelyi dolgozat(ok) társulhat(nak), annak/azoknak az eredménye legalább 30%, legfeljebb 40%-os súllyal esik latba a záró osztályzatban. A zárthelyi dolgozat(ok)ról az oktató a tárgy félévi meghirdetésekor a Neptun rendszerben ad tájékoztatást. A szakmai követelményekhez képest a hallgatónak minden zárthelyi dolgozatában és a beadott szemináriumi dolgozatában is legalább 50%-os felkészültséget kell igazolnia ahhoz, hogy az elégséges (2) osztályzatot megszerezze.

KSZ = a tantárgy kollokviummal és gyakorlati jeggyel záruló tantárgyi egysége(ke)t egyaránt tartalmaz. Az előbbiekre a K, az utóbbiakra az SZ kódnak megfelelő értékelés vonatkozik.

Kötelező irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

BÍRÓ Ferenc, *A magyar felvilágosodás korának irodalma*, Balassi Kiadó, Budapest, 1998³.

CSETRI Lajos, *Egység vagy különbözőség? Nyelv és irodalomszemlélet a magyar irodalmi nyelvújítás korszakában*, Akadémiai kiadó, Budapest, 1990 (Irodalomtudomány és Kritika).

HORVÁTH János, *A magyar irodalom fejlődéstörténete*, Akadémiai Kiadó, Budapest, 1980.

MARTINKÓ András, *A „földi menny” eszméje Vörösmarty életművében* = M. A., *Teremtő idők*, Bp., Szépirodalmi Könyvkiadó, 1977, 172–221.

René WELCK, *The Concept of Romanticism in Literary History* = R. W., *Concepts of Criticism*, ed. Stephen G. Nichols, New Haven and London, Yale University Press 1965³, 128–198.

ZENTAI Mária, *Álmok hármass útján: 1831 Vörösmarty Mihály: Csongor és Tünde = A magyar irodalom története II: 1800-tól 1919-ig*, szerk. SZEGEDY-MASZÁK Mihály, VERES András, Bp., Gondolat Kiadó, 2007, 169–183.

Ernő KULCSÁR SZABÓ, hg. *Geschichte Der Ungarischen Literatur: Eine Historisch-Poetologische Darstellung*. Berlin, Boston: De Gruyter, 2013.

Ajánlott irodalom a tantárgyi egység egészéhez vagy 14 heti tematikus leírásának megfelelő beosztásban:

GYAPAY László, *Viták a kritikusi felhatalmazás körül = Historia Litteraria a XVIII. században*, szerk. Bretz Annamária, Csörsz Rumen István, Hegedűs Béla, Tüskés Gábor, Bp., Universitas Kiadó, 2006 (Irodalomtudomány és Kritika: Tanulmányok), 386–402.

SZAJBÉLY Mihály, „*Idzanak a' magyar tollak*”. *Irodalomszemlélet a magyar felvilágosodás korában, a 18. század közepétől Csokonai haláláig*, Bp., Akadémiai Kiadó, Universitas Kiadó, 2001 (Irodalomtudomány és Kritika)

SZEGEDY-MASZÁK Mihály, *Vörösmarty and the Poetic Fragment in Hungarian Romanticism = Romantic Poetry*, ed. Angela ESTERHAMMER, Amsterdam, John Benjamins Publishing Company, 2002, 55–61.

S. VARGA Pál, A „hideg, vizsgáló ész” s a „szeretettel tölt szív” tudománya. *Ismeretelméleti pozíciók Kölcsey Ferenc gondolkodásában = Mesterek, tanítványok. Ünnepi tanulmánykötet a hetvenéves Csetri Lajos tiszteletére*, szerk. SZAJBÉLY Mihály, Bp., Magvető, 1999, 283–312.

Vörösmarty és a romantika, szerk. TAKÁTS József, Pécs, Bp., Művészetek Háza, Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, 2001.

European Romanticism: A Reader, ed. Stephen PRICKETT, London, New Delhi, New York, Sydney Bloomsbury, 2014.